

Kadın bedeninin çağdaş estetiği

Resimleriyle izleyiciyi iddialı, alçak gönüllü, ince ve baştan çıkarıcı bir hafızanın izini sürmeye davet eden Apolonia Sokol'un İstanbul'daki ilk kişisel sergisi "I had trouble sleeping, but she said she love me...", The Pill'de karşımıza çıkıyor.



Apolonia Sokol, "I had trouble sleeping, but she said she love me..." sergisinin genel görünümü

GÖKÇE KAYA
gokcekaya01@gmail.com

"Katmanlaştırmak veya renklerle çalışmak gibi boyayla yaptığım her şey bana kendinden geçme halinin zevkini veriyor" diyor Apolonia Sokol, resimle kurduğu ilişkiyi anlatırken. Yaşamını ve çalışmalarını Paris'te sürdüren 1988 doğumlu bu genç sanatçının çalışmalarını İstanbul'da ilk kez The Pill'de izliyoruz. Sanatçının 31 Temmuz'a kadar sürecek olan sergisinin başlığı "I had trouble sleeping, but she said she love me...". Sokol'un eserlerinde, bazen canlı bazense pastel tonlarla karşımıza çıkan ve tıpkı sergi başlığındaki gibi 'şiirsel bir dil'e bulaşan genç kadınlarla tanışıyoruz. Sanat tarihinde alışılan estetik ve beraberinde hep bir sorunsalı getiren bedeni yansıtan sanatçı aynı zamanda onun günümüzdeki etkisini de sunuyor. Sokol'un kadınları çağdaş oldukları gibi bir yanlarıyla zamansızlar, melez ırklardan geliyorlar, herhangi bir millete ait değiller ve dünyada 'ideal' bir yer arıyorlar.

İstanbul sergisinin süreçleri sanatçıyı konu alan önemli bir belgeselde de yer alıyor. Yönetmen Lea Glob, Per Kirkeby ve Ai Weiwei hakkında videolara imza atan Danish Documentary ile HBO'nun hazırladığı bu belgesel Sokol'un eserleri ile kariyerinin yükselişini 10 yıllık bir süreçte anlatıyor. Apolonia Sokol, sergisini, resimlerindeki kadınları ve belgeselini anlattı.

İstanbul'daki ilk kişisel serginiz, neler hisse-

diyorsunuz?

Evet, oldukça heyecanlıyım. Aslında işin gerçeği beş yıl önce İstanbul'a geldim. Taksim Meydanı'ndaki protestolar (Gezi Olayları) beni çok derinden etkiledi ve Lale Müldür gibi muhteşem insanlarla tanıştım. Buraya tekrar, özellikle de kişisel sergim vesilesiyle gelmiş olmaktan dolayı oldukça mutluyum.

The Pill'de gerçekleşen yeni serginizde bizi kavram ve içerik bakımından nasıl çalışmalar bekliyor?

Sergideki boyut olarak en büyük iş "La nuit-Gece", Ferdinand Hodler'le Fusli'nin karabasan tablosuna atıfta bulunuyor. Bir grup kadın çoğunlukla yarı çıplak halde yatakta uzanıyorlar. Melankolik ve izole olmuş durumdalar... Serginin uykuyu yitilmiş olduğunu söyleyebilirim; neon sarı renkler uyumanızı yasaklıyor.

Resimlerinizde sizi de figür olarak görüyorsunuz. Çalışmalarınızdaki modellerinizle/figürlerle kurduğunuz ilişkiden bahsedebilir misiniz?

Gerçekten çok fazla otoportre yapıyorum ki bu da resim sanatında klasikleşmiş durumda... Bir anda gerçekleşiyor ve aniden kendi resmini yapmaya başlıyorsun. Bir otoportre kişisel, elverişli ve fakat hafif sancılı olur. Ressamlar kendilerini büyüleyen, onları çevreleyen insanları resmederler... Ben sevdiğim modelleri kullanıyorum ve bazen onları sanat estetiği açısından klasik figürlerle çeviriyorum.

"Sanatta asıl mesele var olan biçimleri yeniden icat etmek değil, kuvvetleri ele geçirmektir" der Deleuze. Hatta bu bağlamda Klee'nin "görüneni vermek değil, görünür kıldığımız kuvvetler nelerdir?"

Deleuze'u çok severim. Kuvvetleri ele geçirmek en önemli şey ki Deleuze burada kesinlikle haklı. Görünür kıldığımız kuvvetler nelerdir? Bunu bana sizin söylemeniz gerek! Sanat üretiminin büyük bir bölümünün sanatçı için oldukça bulanık olduğunu düşünüyorum. Bazen doğru kuvvetler doğrultusunda doğru heyecanı bulmak başarıdır. Bazen de bütün unsurlar elinizin altında olur fakat onları doğru şekilde bir araya getiremezsiniz. Bütün bunlar sizden geçen ama kontrol edemediğinizin büyüünün bir parçasıdır. Belki bu konuda yıllar geçtikçe biz de daha iyi oluruz.

İşlerinize baktığımızda resimsel değerlerin daha ön plana çıktığını görüyoruz. Boya kullanımı, figür ve katmanlar... Bu katmanları ayırdığımızda, tarihte en çok feyz aldığımız sanatçılar kimlerdir?

Pigmentlerle fiziksel bir çekimimiz olduğuna inanıyorum. Tıpkı doğanın diğer elementleriyle olduğu gibi. Katmanlaştırma veya renklerle çalışmak gibi boya ile yaptığım her şey bana kendinden geçme halinin zevkini veriyor. Öte yandan diğer sanatçılara teknikleri ya da dokuları için değil de daha çok bana anlattıkları hikayeler açısından bakıyorum. Çalışmalarında işaret ettiğim ve sevdiğim sanatçılar iyi birer hikaye anlatıcıla-

rı. Mesela bir Artemisia resmine baktığımızda, onun bir kadın ressam olarak hayatında ki tüm dramaturjiyi anlayabiliriz.

Genç ve çıkaşa olan bir sanatçısınız. Nasıl bir heyecan ve motivasyonla üretimlerinizi yapıyorsunuz?

Bu uzlaşmadığım ama onsuz da yaşayamayacağım bir görev.

Danish Documentary ve HBO'nun desteklediği, hakkınızda çekilen bir belgesel var. Hikayesinden bahsedebilir misiniz?

Belgesel, 10 yıl kadar önce Lea Glob isminde Kopenhaglı genç bir yönetmenin, genç bir kadın sanatçının hayatına ilişkin proje yapmaya karar vermesiyle başladı. Bir tanıdığım ona benden bahsetmiş, ardından görüş-tük ve ben de hayatımı filme alma önerisini kabul ettim.

Projeyi yürütüp, kariyerimi ilk günlerden bu zamana kadar çekmek üzere Paris'e geliyordu. Yıllar ilerledi ama o pes etmedi ve sonunda büyük bir prodüksiyon firması projeye ilgilendi. Bu firma artık aramızda olmayan önemli ressam Per Kirkeby ve Ai Weiwei'ye dair önemli yapımlara imza atan Danish Documentary. Gerçi bu yapım, diğerlerinden farklı olarak kariyerinde ilerlemiş sanatçılardan biri yerine emekleme günlerinden bu yana yaşadıklarıyla, genç bir sanatçı hakkında. Sıkıcılıktan uzak, güzel bir sonuç çıkmasını umuyorum. Diğer yandan 10 yıl önceki şirin halimi büyük ekranda göreceğim olmanın verdiği tarifi zor tuhaf hissi de yaşıyorum değilim.

"Sanat üretiminin büyük bir bölümünün sanatçı için oldukça bulanık olduğunu düşünüyorum. Bazen doğru kuvvetler doğrultusunda doğru heyecanı bulmak başarıdır. Bazen de bütün unsurlar elinizin altında olur fakat onları doğru şekilde bir araya getiremezsiniz. Bütün bunlar sizden geçen ama kontrol edemediğinizin büyüünün bir parçasıdır."